EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 10 20
COM(2020) 658 final

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos sprendimas dėl valiutos kurso klausimų, susijusių su CFA franku ir Komorų franku (98/683/EB)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2019 m. Prancūzija ir Vakarų Afrikos ekonominės ir pinigų sąjungos (pranc. UEMOA) valstybės dalyvavo diskusijoje dėl bendradarbiavimo valiutų kurso srityje reformos. Šiuo metu jų bendradarbiavimas grindžiamas 1973 m. gruodžio 4 d. bendradarbiavimo susitarimu ir susijusiu garantijos susitarimu, pasirašytu 1973 m. ir pakeistu 2005 ir 2014 m. Šios reformos tikslas – padėti modernizuoti UEMOA ir sudaryti palankesnes sąlygas jos laipsniškam išplėtimui įtraukiant kitas Vakarų Afrikos valstybių ekonominės bendrijos (pranc. CEDEAO) valstybes.

Prancūzijos ir UEMOA valstybių diskusijų dėl jų dabartinio bendradarbiavimo rezultatas – bendras pasiūlymas dėl UEMOA veikimo reformos. Reforma grindžiama keturiomis kryptimis. Pirmoji – 2020 m. CFA franko pavadinimą pakeisti į ECO. Antroji – panaikinti UEMOA valstybių prievolę užsienio valiutos atsargas centralizuotai laikyti Prancūzijos iždo sąskaitoje. Trečioji kryptis susijusi su Prancūzijos pasitraukimu iš UEMOA institucijų sprendimus priimančių organų. Ketvirtoji – užmegzti atitinkamų valdžios institucijų dialogą ir tuo pačiu metu diegti rizikos priežiūros mechanizmus.

Kad ši reforma taptų konkretesnė, 2019 m. gruodžio 22 d. Prancūzija pasirašė naują bendradarbiavimo susitarimą su UEMOA partnerėmis. Kai susitarimas įsigalios, jis pakeis dabar galiojantį 1973 m. gruodžio 4 d. susitarimą. Kartu su šiuo nauju susitarimu bus sudarytas garantijos susitarimas su Vakarų Afrikos valstybių centriniu banku (pranc. BCEAO). Pažymima, kad reforma nedaro poveikio pagrindiniams dabartinio Prancūzijos ir UEMOA valstybių bendradarbiavimo valiutos kurso klausimais aspektams. Visų pirma reforma susijusi su euro ir CFA franko konvertuojamumo laikantis nustatyto pariteto išlaikymu, paremtu neribota ir besąlygine Prancūzijos biudžeto garantija.

Prancūzijos ir UEMOA valstybių susitarimas dėl esamo ir būsimo bendradarbiavimo negali būti vertinamas atskirai nuo Sąjungos teisės. Nuo euro įvedimo Sąjunga turi išimtinę kompetenciją pinigų politikos ir valiutų kursų klausimais valstybėse narėse, kurių valiuta yra euras. Prancūzija yra valstybė narė, kurios valiuta yra euras nuo 1999 m. sausio 1 d. Pagal SESV 2 straipsnį, kai Sutartys konkrečioje srityje suteikia Sąjungai išimtinę kompetenciją, tik Sąjunga gali priimti teisiškai privalomus aktus. Valstybės narės pačios tai daryti gali tik Sąjungai įgaliojus. Pagal Sutarties dėl Europos bendrijos steigimo 109 straipsnio 3 dalį Taryba 1998 m. lapkričio 23 d. sprendimu (98/683/EB) leido Prancūzijai tęsti dabartinius susitarimus valiutos kurso klausimais su UEMOA, CEMAC ir Komorais Prancūzijos franką pakeitus euru. Nors Prancūzijai buvo leista toliau taikyti galiojančius susitarimus, ji neturėjo įgaliojimų pakeisti tokius susitarimus naujais. Taip būtų net ir tuo atveju, jei Prancūzijos ir jos partnerių – UEMOA, CEMAC ir Komorų – bendradarbiavimo valiutos kurso srityje pagrindinis objektas ir teisinis režimas būtų panašūs, t. y. būtų užtikrintas šių subjektų valiutų ir euro konvertuojamumas, paremtas Prancūzijos valstybės biudžeto garantija.

Siekiant užtikrinti suderinamumą su išimtine kompetencija pagal Sąjungos teisę ir suteikti teisinio tikrumo, 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos sprendimą būtina iš dalies pakeisti. Tai leis Prancūzijai sudaryti naują bendradarbiavimo susitarimą, kuris pakeis galiojantį 1973 m. gruodžio 4 d. susitarimą. Tai taip pat užtikrins, kad Prancūzijos Respublika galėtų sudaryti naujus susitarimus su kitomis Afrikos partnerėmis, kurie pakeistų galiojančius susitarimus. Be to, turėtų būti atnaujintos kelios kitos to Tarybos sprendimo nuostatos, kuriomis

reglamentuojama informavimo ir patvirtinimo tvarka, kad jos būtų taikomos ir visiems naujiems susitarimams su UEMOA arba kitomis partnerėmis, pakeisiantiems galiojančius susitarimus.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Šie susitarimai greičiausiai neturės jokio reikšmingo poveikio euro zonos bendros pinigų ir valiutos kurso politikos vykdymui. CFA franko ir Komorų franko konvertuojamumo garantija grindžiama Prancūzijos Respublikos biudžetiniu įsipareigojimu. Nors tai susiję su fiskaline rizika Prancūzijai tuo atveju, jei UEMOA šia garantija pasinaudotų, manoma, kad greičiausiai tai neturės reikšmingo poveikio Prancūzijos fiskalinei būklei.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šios rekomendacijos priėmimo teisinis pagrindas yra SESV 219 straipsnio 3 dalis (buvusi Europos bendrijos steigimo sutarties 109 straipsnio 3 dalis). Pastaroji buvo taikoma priimant 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos sprendimą dėl valiutos kurso klausimų, susijusių su CFA franku ir Komorų franku (98/683/EB). SESV 219 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija ir pasikonsultavusi su Europos centriniu banku, sprendžia dėl derybų organizavimo priemonių ir susitarimų užsienio valiutos kurso klausimais su viena ar keliomis trečiosiomis valstybėmis sudarymo.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Subsidiarumo principas netaikomas, nes šis klausimas susijęs su išimtine Sąjungos kompetencija sprendžiant pinigų ir užsienio valiutos klausimus.

- **Proporcingumo principas**

Siūlomos rekomendacijos dėl Tarybos sprendimo tikslas – įgalioti Prancūziją sudaryti naują bendradarbiavimo susitarimą, kuris pakeistų galiojantį 1973 m. gruodžio 4 d. susitarimą su UEMOA. Juo taip pat siekiama užtikrinti, kad Prancūzijos Respublika galėtų sudaryti naujus susitarimus su kitomis Afrikos partnerėmis, kurie pakeistų galiojančius susitarimus. Be to, atnaujinamos kelios kitos to Tarybos sprendimo nuostatos, kuriomis reglamentuojama informavimo ir patvirtinimo tvarka, kad jos būtų taikomos ir visiems naujiems susitarimams su UEMOA arba kitomis partnerėmis, pakeisiantiems galiojančius susitarimus. Šiuo tikslu rekomendacijoje numatomi tiksliniai pakeitimai, kuriais Prancūzijai užtikrinamas toks įgaliojimas, kuriuo neviršijama to, kas būtina minėtam tikslui pasiekti.

- **Priemonės pasirinkimas**

Tais atvejais, kai reikia derėtis dėl susitarimų pinigų ar užsienio valiutos režimo klausimais SESV 219 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad, sprendžiant dėl atitinkamų derybų organizavimo priemonių ir tokių susitarimų sudarymo, reikia remtis Komisijos rekomendacija Tarybai.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Komisijos rekomendaciją Tarybai sudaro du straipsniai.

Pirmame straipsnyje numatyti 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos sprendimo pavadinimo ir 3, 4 bei 5 straipsnių pakeitimai.

To sprendimo pavadinimas ir 3 straipsnis iš dalies keičiami atsižvelgiant į tai, kad ateityje gali būti pakeisti CFA franko ir Komorų franko pavadinimai. Todėl nuorodos į CFA franką pakeičiamos atitinkamų pinigų sąjungų valiutos bendru terminu. Tas pats taikoma Komorų frankui: daroma bendra nuoroda į Komorų valiutą.

To sprendimo 4 ir 5 straipsnių pakeitimais Prancūzijai leidžiama pakeisti galiojančius susitarimus su UEMOA, CEMAC ir Komorais naujais susitarimais užsienio valiutos kurso klausimais, o kad būtų užtikrintas 1998 m. Tarybos nustatytos taikomos informacijos ir patvirtinimo tvarkos tęstinumas, naujiems susitarimams taikomos tos pačios taisyklės dėl kompetentingų Sąjungos įstaigų dalyvavimo kaip ir dabar galiojantiems susitarimams.

Antruoju straipsniu užtikrinama, kad Prancūzijai skirtas sprendimas būtų taikomas nuo tos dienos, kurią apie Tarybos sprendimą bus pranešta Prancūzijos Respublikai.

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos sprendimas dėl valiutos kurso klausimų, susijusių su CFA franku ir Komorų franku (98/683/EB)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 219 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Centrinio Banko nuomonę[1],

kadangi:

(1) Sąjunga turi išimtinę kompetenciją pinigų ir valiutos kurso klausimais valstybėse narėse, kurių valiuta yra euro. Kai Sutartimis konkrečioje srityje Sąjungai suteikiama išimtinė kompetencija, tik Sąjunga gali priimti teisiškai privalomus aktus, o valstybės narės pačios tai daryti gali tik Sąjungai įgaliojus;

(2) pagal Sutarties 219 straipsnio 3 dalį Taryba sprendžia dėl tinkamų derybų organizavimo priemonių ir susitarimų pinigų ar užsienio valiutos režimo klausimais sudarymo;

(3) prieš įvedant eurą Prancūzija buvo sudariusi keletą susitarimų su UEMOA (pranc. *Union économique et monétaire ouest-africaine*), CEMAC (pranc. *Communauté économique et monétaire de l'Afrique Centrale*) ir Komorais, kuriais buvo siekiama užtikrinti CFA ir Komorų frankų konvertavimą į Prancūzijos franką laikantis nustatyto pariteto[2]. 1999 m. sausio 1 d. Prancūzijos franką pakeitus euru, Taryba įgaliojo Prancūziją toliau taikyti tokius galiojančius susitarimus (toliau – dabartiniai susitarimai) valiutos kurso klausimais su UEMOA, CEMAC ir Komorais laikantis 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos sprendime (98/683/EB) (toliau – Tarybos sprendimas)[3] nustatytos sistemos;

(4) pagal Sprendimo 98/683/EB 4 ir 5 straipsnius Prancūzija gali derėtis ir daryti galiojančių susitarimų pakeitimus, kuriais išlaikomas arba pakeičiamas galiojančių susitarimų pobūdis ar taikymo sritis;

---

1 […], OL, C XX/XX, M.M.D.

2 *Convention de coopération monétaire du 23 novembre 1972 entre les États membres de la Banque des États de l'Afrique centrale (BEAC) et la République française*, su pakeitimais; *Convention de compte d'opérations du 13 mars 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du Conseil de l'administration de la Banque des États de l'Afrique Centrale*, as amended; *Accord de coopération du 4 décembre 1973 entre la République française et les Républiques membres de l'union monétaire ouest-africaine*, su pakeitimais; *Convention de compte d'opérations du 4 décembre 1973 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le Président du conseil des ministres de l'Union monétaire ouest-africaine*, su pakeitimais; *Accord de coopération monétaire du 23 novembre 1979 entre la République française et la République fédérale islamique des Comores*, su pakeitimais; *Convention de compte d'opérations du 23 novembre 1979 entre le ministre de l'Économie et des Finances de la République Française et le ministre des Finances, de l'Économie et du Plan de la République fédérale des Comores*, su pakeitimais.

3 OL L 320, 1998 11 28, p. 58–59.

(5) Prancūzija ir UEMOA valstybės šiuo metu keičia galiojantį 1973 m. gruodžio 4 d. susitarimą nauju bendradarbiavimo susitarimu valiutos kurso klausimais. Tas susitarimas buvo pasirašytas 2019 m. gruodžio 21 d. Prie jo pridedamas naujas garantijos susitarimas, kuris turi būti sudarytas su UEMOA valstybių centriniu banku. 2020 m. gegužės 22 d. Prancūzijos vyriausybė pateikė įstatymo projektą Nacionalinei Asamblėjai, kad būtų ratifikuotas naujasis bendradarbiavimo susitarimas;

(6) galiojančių Prancūzijos, UEMOA, CEMAC ir Komorų susitarimų valiutos kurso klausimais pakeitimas, kurį Prancūzija ir UEMOA šiuo metu ketina atlikti, nėra numatytas Sprendimo 98/683/EB 4 ir 5 straipsniuose. Taip yra net ir tuo atveju, jei tokių naujų bendradarbiavimo susitarimų pobūdis ir taikymo sritis lieka nepakitę, t. y. jais siekiama užtikrinti euro ir UEMOA, CEMAC ir Komorų valiutų konvertuojamumą laikantis nustatyto pariteto ir remiantis Prancūzijos biudžetiniu įsipareigojimu;

(7) Prancūzijai turėtų būti suteikti įgaliojimai pakeisti galiojančius susitarimus su UEMOA, CEMAC ir Komorais. Pagal Tarybos sprendimą 98/683/EB, priklausomai nuo to, ar pakeitimas turi įtakos šių susitarimų pobūdžiui ar taikymo sričiai, skirtingos galiojančios procedūros turėtų būti taikomos ir toliau. Abiem atvejais, prieš pakeičiant susitarimus kitais susitarimais, pagal esamą keitimosi informacija ir patvirtinimo tvarką, priklausomai nuo konkretaus atvejo, reikės įtraukti kompetentingas Sąjungos įstaigas;

(8) todėl Sprendimas 98/683/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Sprendimas 98/683/EB iš dalies keičiamas taip:

(1) Pavadinimas pakeičiamas taip: „1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos sprendimas dėl valiutos kurso klausimų, susijusių su UEMOA, CEMAC ir Komorų valiutomis (98/683/EB)“;

(2) 3, 4 ir 5 straipsniai pakeičiami taip:

„*3 straipsnis*

Kompetentingos Prancūzijos institucijos reguliariai informuoja Komisiją, Europos Centrinį Banką bei Ekonomikos ir finansų komitetą apie susitarimų įgyvendinimą. Prieš pakeisdamos euro ir UEMOA, CEMAC arba Komorų valiutų paritetą, Prancūzijos valdžios institucijos apie tai informuoja Ekonomikos ir finansų komitetą.

4 straipsnis

Prancūzija gali derėtis dėl dabartinių susitarimų pakeitimų ir juos atlikti arba pakeisti susitarimus kitais, jei tik nekeičiamas susitarimų pobūdis ar taikymo sritis. Apie tokius pakeitimus ji iš anksto informuoja Komisiją, Europos Centrinį Banką bei Ekonomikos ir finansų komitetą.

5 straipsnis

Visus planus keisti šių susitarimų pobūdį ar taikymo sritį, tiek juos keičiant iš dalies, tiek pakeičiant kitais susitarimais, Prancūzija pateikia Komisijai, Europos Centriniam Bankui bei Ekonomikos ir finansų komitetui. Tokius planus, remdamasi Komisijos rekomendacija ir pasikonsultavusi su Europos Centriniu Banku, turi patvirtinti Taryba.“

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Prancūzijos Respublikai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas